Ч. 259. Чернівцї, недїля дня 24. листопада (6. грудня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Полїтична пошесть.

Русин родить ся полїтиком. Се здає ся так неперечним фактом, що й доказувати сего не потреба, бо щоденні прояви доволї се стверджують. У нас полїтикує все, що лише жиє, і хлїбороб і дяк, і сьвященик і учитель, ремісник і крамар, студент унїверситету, ба навіть школяр і то не тільки старий, але вже й малі школярики, що ледво вступили до ґімназиї. Ся проява поясняє у нас другу не меньше цїкаву, що в австрийскій Руси маємо три щоденні полїтичні часописи, а четверта отсе от появить ся, а не можемо удержати одної лїтературної, „Зорі“, що мусїла би перестати виходити, як би єї не підмагало наук. товариство ім. Шевченка своїми фондами; що не маємо нї одної часописи фахово-популярної для хлїборобів і промисловцїв та крамарів, а всї того рода виданя і москвофільскі і радикальні і народовскі пишуть майже виключно про полїтику. Навіть духовна часопись „Душпастир“ при такім значнім числї духовеньства не оплачує ся, а Матиця, Ставропіґія і Наук. товариство ім. Шевченка не видали-б нї одної книжки, як би не мали фондів, бо в продажи нїяка така книжка не оплачує ся. Віча народні скликують ся у нас майже виключно для полїтики, соборчики деканальні для полїтики, все і всюди робить ся і оцїнює ся у нас з становища полїтичного і скрізь полїтичну прізму, всюди вносить ся у нас полїтику, де зовсїм не повинно нею і пахнути. Се очивидно наша народна недуга, се справдешня пошесть, що наносить нашому народному орґанїзмови велику шкоду, бо робить лише богато шуму, збиває богато пороху і здаєть ся, що се йде народна робота, а тимчасом се лише пустий шум а роботи дїйстної дасть Біг! Ба, коли-б то у нас робило ся справдї хоч би поважну і систематичну роботу полїтичну, переводило ся дїйсно полїтичну орґанїзацию, але бо й того нема. Все кіньчить ся на розбурхуваню пристрастий, нетерпимости полїтичній, ба навіть пропаґує ся бойкот і переводить ся се в практицї виключуванєм того або сего з якогось товариства. Іменно т. зв. опозиция у нас робить богато такого пустого шуму полїтичного і силує ся всюди внести полїтичну аґітацию, все настроїти на полїтичну нуту. Не дуже то давно, як „Дѣло“ величало ся, що опозиция робить і в „Бесїдї“ і в „Днїстрі,“ і в „Торговлї“ і в „Просьвітї,“ а новокурсники задержали лише „Наукове товариство ім. Шевченка“ в своїх руках, а й там головну роботу роблять елєменти опозицийні! А останними часами п. Щурат, заїхавши аж до „Monitor“-а (хоч „Ґалїчанїн“ і „Дѣло“ були-б се con amore помістили) з нагоди виповідженя печатаня всяким полїтичним часописям (і *Правдї*) в друкарнї наук. товариства ім. Шевченка (опозиция тенденцийно згадує лише о виповідженю друку „Дѣла“ і „Батьковщини“), посьмів висказати, що всї ті żądania p. Barwińskiego i jego ruskich popleczników, мають метою лише utrwalenie politycznych wpływów stronnictwa Barwińskiego в наук. товаристві ім. Шевченка.

Отже ми мусимо передовсїм сказати, що „Бесїда,“ „Торговля,“ „Днїстер,“ „Просьвіта“ і „Наук. товариство ім. Шевченка,“ не мають і не повинні мати нїчого спільного з полїтикою, що „Дѣло“ дуже недобру прислугу робить сим товариствам, мішаючи там полїтику — нехай нею займає ся „Народна Рада“ і ин. такі товариства, а все тамте не є нї для опозициї, нї для опортунїзму, а має робити свою роботу означену виразно статутами. Се дуже шкідна і небезпечна річ, що „Дѣло“ силує ся з своїми сторонниками настроїти навіть неполїтичні товариства і институциї на опозицию, значить бажає відорвати їх від властивої і дїйсної роботи, а звернути на поле полїтики.

Колиж п. Щурат і в наук. товаристві ім. Шевченка добачив полїтику, і впевняє, що там розходить ся о utrwalenie politycznego wpływu Barwińskiego, то нехай же зволить доказати, коли і де п.

Гробар і фарисей.

Було колись, малою дитиною ще, любив я бавити ся на цвинтари, що був недалеко за селом, а маїв ся всїлякими дикими цьвітами, немов діброва пишна. В гробаря було також таке мале хлопя як би і я; ми дуже полюбили ся і оба на теплій погодї по цїлих днях блукали поміж гробами; але не думайте, любенькі: „дивні то дїти мелянхолїки!“ будьте супокійні, ми бігали по гробах за яскравими цьвітами, за цьвітистими мотилями, та ладнали з зїля-бабки, високих базьок, всїлякі дїточі забавки, як голубники, котики і таке друге.

Гробар не підходив до вдачі звичайних гробарів: він не пив горівки, не нюхав табаки, мав своє мале ґаздівство, все пиппав около якоїсь роботи — чи то дома чи поміж гробами, а дуже любив дїти. Не буду хвалити ся, коли скажу: може любив і сина і мене однако, тільки мене пестив більше і підлещував ся всїлякими новими забавками, від коників і трачів почавши аж до деревляної гармати, до котрої придбав пороху і стріляв з нами такой на гробах — а то на честь всїм помершим. Гробар, хотя ще молодий чоловік, а дуже любив балакати з нами дїтьми, як би ми і були єму рівня розумом. От він оповідає нам раз таке:

То зілячко, дїти, по гробах — воно цвите, відцвитає і підпиває ся дрібною травою. Перед жнивами то я трохи косою — а трохи і серпом вистрижу-виголю всюди травицю, вона висохне — і зложу копичку сїна, буде для телятка або для малих овечок на зиму; так еґомость позволили за те, що пильную порядку на гробах... О, доки я жию і гроби копаю, не стане на посьвяченім місци нї худобина нї збиточна рука, бо менї всьо видко такой з моеї хати з вікна і за те боять ся мене: пастух пильнує череди, коли наближає ся в село, а гусярі страшать оден одного: „а завертай, бо йде гробар!“ От бачите, дїтоньки, чому на гробах таке красне зїлячко і така весела травиця? бо нїхто не допче, нїчо не скубе еї! А яке то пахуче сїнце — то і діброва не дорівнає.

Торік Бог погодив, я зібрав сїно як барвінок і положив високу-високу копицю; хто їде, завидує та каже: „Нївроку — нївроку такой стіжечок поклав гробар з сїна, а я радую ся — та думаю: от і бідному Господь дає якось жити на сьвітї. Що днини божої обходжу мою копицю сїна, приглядаю ся, любую ся у нїй, як ви дїти в нових капелюхах, а менї так щось і шепче до серця, що копиця малїє і малїе: я оглядаю і з близька і з далека і все здаєть ся менї, як би копиця за богато осїдала: вона ставала все низша а не грубіла в ширш, подобала на вузшу а часом прибирала цїло подобу підскубаної гуски. — Думаю я собі, що би і не було — а такой хтось заглядає до мого сїна, є спільник непрошений! Хтож би се був такий? християнин? нечувана річ! деж обкрадати гробаря такой на гробах?! жид? також нїяково — внас є богацько жидови, вже і зве ся село-містечко — не піде жидова ачейже поміж хрести за оберемком сїна.

Що буде то буде, тра допильнувати і злапати гостя нічного! Подумав і придумав таке: переночую на гробах! Я зарив ся в копицю пізно смерком, а так обережно — що і нїхто не бачив мене, коли я виходив на цвинтар. Сиджу я у сїнї, та думку думаю... А як злодїй не прийде сьої ночи або може вже більше не схоче мене кривдити, що тодї? Може прийде ся на дармо страждати цїлїську ніч в копици? А треба вам, дїти, знати, у сїнї дуже духота, я зіпрів як руда миш, — але чекаю і наслухую... Не чути нїчого — вже і північ може — вже і дрімає ся менї, вже кури запіяли, не приходить нїхто! Я здрімав ся на добре — і чую крізь сон, хтось молить ся. Я здрігнув ся, отворив очи, — слухаю: хтось молить ся грубим, протяглим голосом а все виразнїйше а все близше, чую на власні уха: „отче, наш, иже, еси, на, небе-сїх.“ Щоби се було, не можу розібрати. Чи би се души молили ся, але вже кури перепіяли — вже і переспи*) давно минули, а на досьвітки далеко, та таких на силу побожних у нас в селї не має, і не звичай між народом молити ся в ночи на гробах. Менї і цїкаво і лячно, я вприв за дві руді миши, — голос уже під самою копицею обзиває ся, вже сїпає сїно і зачинає: „Бо-го-ро-дице-Діво“... Я опамятав ся, бо подібний голос десь чув, а все в страха великі очи, такой не

*) Переспи (тільки pluralis) — по першім снї.

Барвіньский в чім небудь проявив там, чи на загальних зборах, чи на засїданях видїлу, чи взагалї при якій небудь роботї вплив або напрям політичний? Чи не користували ся засобами товариства з наукового огляду і пп. Щурат, Будзиновский та Франко, хоч вони зовсїм не є політичними приятелями п. Барвіньского, або чи находили з тої причини які перепони з боку п. Барвіньского? Нехай п. Щурат перегляне всї протоколи і виданя наук. товариства і на тій основі викаже, де, коли і як проявляв ся політичний вплив в наук. товаристві п. Барвіньского за весь час, як він є головою тогож товариства? Хиба що виєднуване щорічних субвенций з сойму і міністерства, виєднанє друку книжок шкільних (взагалї придбанє материяльних засобів для товариства) можна би звязати з політичним впливом п. Барвіньского? Мабуть не в силї нїхто сего доказати, а коли так, то по що бубнити по „Monitor-ах" се, що не згідне з правдою?

Справи сьвященичі.

Реґуляция конґруи.

На засїданю 538. ради державної (30-го падолиста) поставив пос. Вахнянин до предсїдателя комісиї буджетової (посла Бера) таке запитанє: „Загально звісно, що на днях 26 і 27 с. м. тут у Відни відбули ся збори делеґатів всего духовеньства католицкого з Австриї, на котрих ухвалено одноголосно, щоби завізвати правительство до предложеня закона о управильненю конґруи рівночасно з підвисшенем плат урядників державних. Позаяк і ми сю справу уважаємо за наглу і єсмо пересьвідчені, що б. рада державна як і правительство суть охотні взяти ся за реґуляцию конґруи, то осьміляю ся запитати високоповажаного предсїдателя буджетової комісиї о те: в якій стадиї підготовленя находить ся та справа в комісиї буджетовій і чи в загалї буде можливим єї в найблизшім часї успішно перевести?"

Позаяк предсїдателя комісиї буджетової не було в палатї, то офіциальна відповідь на се запитанє зараз не наступила. Однакож можемо подати до відомости інтересованої сторони, що реферат в справі реґуляциї конґруи вже готовий, що референт др. Фукс порозумів ся вже з правительством що до підвишки плат для духовеньства, що правительство згодило ся на внесеня референта, та що цїла справа війде на порядок дневний буджетової комісиї в сих днях. Як звісно, то плата сотрудників не буде підвисшена, плата же парохів збільшить ся о 100 зр.; що сотрудникам будуть признані два додатки пятилїтні в високости по 50 зр., парохам три такі додатки по 100 зр.

Нинї довідуємо ся з листу з Відня, що закон о реґуляциї конґруи прийде напевно на порядок дневний теперішної ради державної імовірно в сїчни 1897 року.

*

Вдови і сироти.

З Відня пишуть нам:

В справі запомоги для фондів вдовичо-сирітских з скарбу державного конферував передвчера посол Вахнянин вдруге з міністром Білиньским. Результат конференциї есть такий, що міністерство фінансів згодило ся вповни на те, щоби суму 150.000 зр. вложити в буджет на 1897 р. Надто розбирано справу, чи не було би можливим убезпечити на будуче вдови і сироти по сьвящениках руских в спосіб подібний, як вдови і сироти по урядниках державних. Однакож до сего належало би передовсїм подати правительству точний материял, именно данї: 1) о числї вдів і сиріт в поодиноких епархіях; 2) кілько вдови і сироти побирають з фондів епархіяльних а кілько в дорозї ласки цїсарскої; 3) який є стан всїх трех фондів? Робота та спадає на консисториї наші, котрі могли би як-раз тепер справу цїлу порушити у правительства, котре до сеї справи відносить ся дуже прихильно. При буджетовій розправі порушить се питанє пос. Барвіньский.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 5-го грудня 1896.

Наукове товариство ім. Шевченка одержало з міністерства просьвіти 2000 р. яко субвенцию на наукові видання на 1897 р.

Президент краю граф Ґоес виїхав вчера до Ґураґомори і повертає нинї назад до Чернівців. (Гл. телеґрами).

З Вижниці пишуть нам, що наш писатель і маляр Корнило Устиянович лежить там від двох недїль хорий на тиф.

Краєва комісия для ревізиї катастру ґрунтового відбула на днях 30-го листопада і 1-го грудня два засїданя для справленя деяких ошибок і недокладностий в придїленю поодиноких парцель до відповідних кляс. Попри ті зміни в складї сеї комісиї, про котрі ми вже доносили, що іменно барон Мустаца виступив з неї, а на его місце покликаний Константин Балошескул, мусимо занотувати, що член комісиї др. Вільгельм Ґільвіґ вибраний до підкомітету. Підкомітет розпочав з днем 2-го грудня свою дїяльність та вибрав головою п. Ґуст. Маріна.

40-лїтний ювилей служби обходив збір професорів черновецкого університету в честь професора Фердинанда Цїґлавера. Обхід був зовсїм тихий і скромний, бо сам соленізант уникав так всяких овацій, що аж в послїдній хвили довідали ся его товариші по працї з одної інсбруцкої часописи про припадаючий ювилей. Профессор Цїґлявер занимає катедру австрийскої істориї на черновецкім університетї від р. 1875.

Доповняючі вибори до ради міста Чернівців сполучили лїбералів, Русинів і Поляків в один комітет, котрий поручає чотирох кандидатів: Бернгарда Бальтінестра, Нафталого Тітінґера, Михайла Тшціньского і Адольфа Вальштайна.

Се має бути для наших селян в Австриї... Число 11 і 12 Просвѣщенія за сей рік вийшли разом і в них находимо такі ілюстрациї на „науку" наших руских селян: 1. Портрет К. Побєдоносцева, 2. короноване цариці Александри Теодоровни, 3. торжественний похід царя Николая Александровича, 4. цар Николай і цариця Александра кланяють ся свому народови, 5. ілюстрация з Москви і 6. чотири ілюстрациї з історії росийских царів. До того розуміє ся, належить відповідний текст. Треба би бути слїпим, аби не добачувати у такім редаґованю часописи ширеня політичного москвофільства поміж нашими селянами.

Рух зелїзниці на шляху Гадікфальва-Радівцї отворений з нинїшним днем.

Віче в Самборі скликують на день 10-го грудня Іван Михас і др. Чайковский. — Віче в Бродах скликають на день 14-го грудня іменем товариства політичного „Селяньска Рада в Бродах". о. Гр. Лонкевич і др. Н. Должицкий.

Загальні збори „Бережаньского Бояна" відбудуть ся дня 17-го грудня а вечером „Миколайко" для дїтвори.

розберу чий голос. — Я притаїв ся — і чекаю, що дальше стане ся. А душа молить ся і микає сїно, аж менї самому вкучила ся така довга молитва. Наконець сказав дух „амен" і завязує величезну вязанку, бере на плече. Я нестерпів вже, вискакую з копицї та хап за вязанку та за обшивку побожної душі! А вона хрестить ся і каже: „Всяка душа хвалить Бога! Що се? що се? де я? я заблудив! вибачте, свате! я заблудив!"

— „Та який я там ваш сват?!" — відрізав я зі злостию. „Ми не торгували разом кіньми! Але чому ви не заблудили до своєї стирти з сїном, лише до моеї мізериї?"

„Вибачте, сватоньку, бігме! зблудив з просоня, присьвто Боже! Видите: Пан Біг не брат, хрест сьвятий поцїлую, як знав, що роблю; — коли хотів на стебельце вас скривдити або коли я скривдив на волос кого за цїлїсеньке мое житє! Таж я купив дзвін до церкви і новий вівтар, я виложив 2000 злр. на тоє як леду — ви знаєте? а що ще і ви не знаєте і наші люди!"

— Бог з вами, Ядамку! — та се і менї самому чудно! Вашу славу голосить ваш дзвін і в буддень і в сьвято, при вашім вівтарі кождої Служби Божої молять ся за вас наші еґомость, а ви би, Ядамку, хотїли моеї кривди? А такой від тижня мое сїно десь дїваєть ся, а нинї чогось вас придибав..."

„Бог сьвідок, свате! то таке вже мое нещастя! Бог покарав мене за гріхи батька та може правдїа, чиста моя совість, Бог сьвідком! вибачте і не говоріть нїкому, доки не ляжу на віки під гробовцем зимним, а за те я вам тепло віддячу і ґрейцаром і зерном!"

— „Вашої вдяки не хочу, моя мізерня стане для мене — але пів копицї сїна віддасьте, бо тілько менї хибує, а про балачку — най іде каменем у воду; — хто би менї повірив? та ще в такі річи про такого богатиря!"

— „Возьмете собі цїлий віз отави з сїножати моїх ніби за колеса, бо ви колїсник."

„Най буде і так, — але колеса вам зроблю..."

Ядамко не дослухував останних моїх слів, а стругнув як заяць домів.

Не довго по тій пригодї скоїлось в селї велике лихо. Паньский шпихлїр повний був збіжа і добре замкнений, а такой збіже менчало — і так малїло з дня на день, що стали тихцем слїдити і варта і жандарі. Полапали таки двірских наймитів, та вони, наймити — кажуть, були ще найменче винні. Щось причіпились і Ядамка — був і процес — всїляко говорять; кажуть, що і до дїдича і до адвоката багато пішло ґрейцарів від Ядамка, він дуже вже молив ся — і помер.

От, дїти, сей гріб недавний з хрестом золотистим, де ви все бавите ся, там спочиває Ядамко; помолїть ся за его душу."

Кілько-ж то людий і нинї дають офіри, кладуть доми Божі і з молитвою на устах обкрадають найбіднїйшого брата!

Грицько Василишин.

Чи казка чи билиця?

Не тямлю вже, де склалось се —
Чи в Конґо, чи на Яві, —
Желїзний цар там лад веде,
Й страшні радцї лукаві.

А нарід щось бутний є там
Від вроди бараболї...
Кланяв ся всїм своїм богам,
Щоб дали крихту волї.

Забігла в царский замок вість
Про се і цар шле слуги
Спиняти у пїдданих злість,
І каже: „Вірні други:

„Закон даю, щоби від днесь
Здвоїти скрізь податок;
Най нарід рвесь, до праці пресь,
Буде гаразд-достаток.

„Ви други всї вірненькії,
Наставте добре ухо,
І скажете відтак менї,
Що народ шепче глухо."

І став закон тиснути всїх,
Допік бідї податок:
Замовк вже сьпів, забракло втїх,—
Платять з добра остаток.

І кличе цар услужних слуг,
Питає: „Що там люде
Говорять днесь, чи оре плуг
На волю, чи ще буде?"

Хто ширить еміґрацийний рух? Відколи в Галичині повстав еміґрацийний рух, шукають за его причинами. Ріжні люди ріжно говорять про ті причини; однак всі они годять ся в тім, що безсовістні аґенти вихісновують невідрадне положене наших селян для своїх спекуляций. В Галичині селяни вже осторожнійші супротив таких аґентів, бо они вже знають, кілько то людий марно втратило свій маєток, послухавши намов аґентів. У нас на Буковині люди лиш недавно почули про се, і тому вірять у всякі байки, які чують про незнані краї. Хоч ми дуже часто навчали нарід, щоби не пускав ся в небезпечну дорогу, то ми таки певні, що богато селянам тих казок не вибили з голови. На впертість і глупоту ми не маємо ліку і раді нераді мусимо придивляти ся тим обявам без участи. Однак для остороги сим разом подаємо ще один факт: Селянин Стефан Гандабуряк з Дубівців, кіцманьского повіту, написав до д-ра Олеськова у Львові лист, в котрім заявляє, що він радо би поїхав з цілою родиною до Канади, тож просить о книжку д-ра Олеськова про Канаду. Далі розповідає Гандабуряк в листі, що до дубовецкого війта прийшло від аґента Феліціі Саббадані з Анкони (в Італії) заохочене, щоби люди еміґрували до Minas Geraes, де їм дадуть по 90 морґів поля і все що потрібно до господарства. Також заплатять людям їзду аж на місце, а коли-б селянам до шістьох місяців не подобало ся, то їх відвезуть безплатно на Буковину. Оттакі то байки голосять безсовістні аґенти між народом, ну а нарід мабуть всему вірить. Міжтим Minas Geraes лежить під самим рівником (екватором), де панує страшна спека і вічна убійча фебра. Якже-ж там наші люди можуть вижити? Там жадного поля для сіяня і ораня нема, отже ціла байка про даровані ґрунтів і потрібного знаряда для господарства, не правдива. Там є лише плянтациі для виробу бавовни і там потрібно дешевого робітника! Тож аґенти хочуть постарати ся для своїх панів о добрий ґешефт і аґітують між нашим народом. Коли-б наш селянин хотів відтам з тяжкої неволі втікати, то его певно не пустять, а готові ще застрілити і то буде та „фрайкарта" до Буковини! Не знаємо, чи такої „фрайкарти" хоче Гандабуряк і иньші.

Аматорске представленє в Перемишли відбуде ся заходом товариства "Руских женщин" дня 8-го грудня. Грати будуть комедию Гр. Григорієвича „На добродійні цїли."

В черновецкім театрі грають нинї по раз другий Атенку, завтра в неділю 6-го грудня пополудни „Зі ступня на ступінь" людову штуку зі співами в 5 відслонах, вечером „Жидівку", оперу Галевойго в 5 актах.

Новий майорат. В раді державній перейшов закон о майораті родини по пок. Волод. Чарториским 148 голосами против 86. За утворенем майорату голосували посли нольскі, рускі (Барвіньский, Вахнянин, Охримович і Підляшецкий), всї словіньско-хорватскі, клюб Гогенварта, християньскі социяли і поодинокі члени лївиці. З молодоческих послів було лиш 10 присутних, що голосували противно враз з националами нїмецкими, антисемітами і частиною лїбералів. Як звісно майорат Чарториских має на цїли обезпечити істноване великої бібліотеки і музея в Кракові. Бібліотека Чарториских містить в собі побіч других богато дуже рідких манускриптів і найдавнійших друків руских.

Про божевільного короля баварского Оттона І. подає деякі цікаві вісти „Frankfurter Zeitung". Король має тепер 40 літ. В ряди-годи бувають в него ясні хвилї. Тоді він розмавляє з своїм маршалком Редевином, з сповідником і лїкарем. Часто він сїдає з ними до стола, не доторкаючись навіть полумисків, хоч лакомо кидає ся на десер. Ходячи по парку, нещасний трібує їсти траву і землю. Він любить шампана, і в тім взглядї треба его все пильнувати. Був час, коли він курив папіроси; нинї та привичка щезла. Король є все спокійний і несьвідомий свого нещастя.

Напад на кн. Віндішґреца. Поручник драґонів кн. Віндішґрец прибув під конець минувшого місяця на Корсику, щоби лишити ся там під доглядом свого лїкаря д-ра Мааде цїлу зиму. Для хорого князя вибрано віллю, віддалену о дві години дороги від Аячіо, на горі Monte d'Oro. В кілька днів по приїздї князя, в недїлю 20-го м. м., появило ся перед віллею кількох узброєних людий. Один з них війшов з великою певностию до середини дому, трунув слугу на бік і, влетївши до покою князя, зажадав гроший. Др. Мааде виймив мошонку, хотячи на поручене князя дати напастникови якусь суму, але той вирвав ему з рук все і втїк. Догадують ся, що напад на князя зробили селяни, котрі в останних часах крутили ся без занятя по поблизьких лїсах. На поручене австрійского консуля в Аячіо француcкі власти зарядили енерґічне слїдство.

Подорожний в скрини. Нїмецкий кравець Цайтунґ, славний з того, що вже кілька разів їздив укритий в скрини, як пересилка зелїзнича з одного міста до другого, прибув сими днями до Риму в скрини заадресованій до переплетника Андерсена. Коли паку отворили в цловім урядї, вилїз з неї Цайтунґ і почав просити їсти. В дорозї був 150 годин і за той час живив ся лише виноградом і водою з оковитою. Зелїзничий заряд має внести против него жалобу о обманьство.

Процес о тоаст царя підчас его побуту у Вроцлаві ведуть тепер в Берлинї. Где о то, чи цар сказав, що перенятий традицийними засадами „як мій достойний отець" чи „як Ваше Величество." Обжаловані лїтерати Лекерт і Ліцоф, редактор Плец, редактор Берґер, репортер Фермер і купець Фермер, котрі закидували офіциальному справозданю, що в нїм фальшиво подані слова „як мій достойний отець" в тій цїли, щоби викликати лихий настрій між обома державами. За сьвідків стають: секретар стану Маршаль, радники леґіслацийні Гольштайн і Гаман, князь Гогенльоге, директори бюра Вольфа, комісар кримінальний Тавш і кілька лїтератів, а в дальшім ходї розправи покличуть і самого канцлера.

На заразу пискову і ратичну випробуваним лїком є нафта. Треба тілько язики намастити нею і ратиці яких два—три рази. Хора худобина зараз подужає, а здорову охоронить від зарази. Сего лїку уживають загально в Староміщинї в Галичинї з великим успіхом.

І кажуть всї: „В народї зле —
  Лунає глухо ропіт..."
„Так? ропіт! то податок ще
  Здвоїть! се лїк на клопіт."

Вклонив ся слуг послушних рій,
  Новії йдуть закони:
Завмер народ, став як не свій!
  Мов смерть голосять звони.

Лунає грім проклятя, дім
  Став гробом скарг-обсуди...
І крик і ропіт в мирі всїм,
  Дух мести і облуди..

І кличе цар всїх слуг своїх,
  Питає: „Як там дїло?"
„Ой крик лихий!" — „Дурниця, сьміх!
  Податок дерти сьміло!"

Вклонились всї налякані,
  Збільшають ще податок,
Забрали вже добра усї,
  Вже тиснуть сам нестаток.

А нарід що? нїчо — нїчо!...
  Гуляє: ніч і днину...
Уряд царю казав усьо —
  Доклав і сю новину.

А цар на се промовив так:
  „Не тїштесь, необачні,
Се лихо вам, се злиднїв знак,
  Се громи заоблачні!

На раду час — і крайний час
  На раду добру... Други, радьте!
Бо в друге вже не верне час,
  До дїла рух докладьте!

* * *

Оттак гуляли в давнину,
  Як Рим у гріб хилив ся —
І ще в давнїйшую добу
  Мабуть так лад водив ся:

Як джума в італїйский сьвіт
  Ішла людий косити,—
Як на шафот перед сто лїт
  Йшли голови клонити,—

Гуляли всї і ніч і день
  Гуляли, умирали,
А смерть людий рубала в пень —
  А народи гуляли!...

І нинї гульки і танцї
  Утїхами лунають, —
Та втїхи ті, дадан, вінцї —
  Чи щастє вни звіщають?

На могилах гуляєте —
  На могилах свободи. —
Гуляйте... а чи знаєте,
  Як ймуть гулять народи?!...

1-го марта 1896.

Грицько Василишин.

Переписка редакциї.

П-а Н. почта Кіцмань. Як кожда панна, хоч би сама гарна була, все таки старає ся ще красно і до лиця убрати ся, так кожде чутє і думку, хоч би яку поетичну, треба також одяґнути у красну форму. А того у Вашій поезиї нема. Ви плачете:

Хто почислить сьози, котрі проливаю
В самотних годинах — я сама не знаю.
Хто розвіє смуток, що груд розпирає,
І біль і розпуку в сльози убирає?
Хто почислить ночи у пристрастнім горю,
Не сплючи прожиті, плачучи на долю?
Хто почислить хвилї молоді ті милі,
Що скоро зникли в незнаний край?

Почислити пролиті сльози, непроспані ночи і т. п. можете, очивидно, тілько Ви самі — отже нема по що питати ся. Але на нашу думку найлучше не числити таких річий, не плакати, спати добре і не тужити за тими милими хвилями, що „зникли в незнаний край." Прийде час і найдуть ся певно иньші милі хвилї, бо не тілько сонця, що у вікнї...

Телеґрами „Буковини".

З дня 5-го грудня 1896 року.

Відень. Старша дама двору цїсаревої, графиня Ґоес, мати президента краю ґрафа Ґоеса а сестра міністра оборони краєвої графа Вельзерсгаймба померла нинї по кількадневнім, незначнім з початку нездужаню.

Відень. Рада державна приняла закон біржевий з незначними додатками в другім читаню.

Відень. Палата послів приняла нинї зараз на початку внесенє п. Пітше, щоби дальше вести нараду над пильним внесенем п. Руса в справі зпесеня стемпля ґазетного і кольпортажі ґазет. Президент палати надармо спротивляв ся. П. Дїдушицкий промовив перший.

Відень. Wiener Zeitung оголошує закон про орґанїзацию судів, як також закон про устрій промислових судів.

Гамбурґ. Центральна комісия стрейків постановила стрейк усїх портових робітників.

„Дністер“
товариство взаїмних обезпечень
у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всім вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Дністрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Дністер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

КАРОЛЬ СТРОНЧИНЬСКИЙ,
столяр-артист

Чернівцї — *ул. турецка ч. 3*

премійований — премійований

на виставі — **у Львові**

поручає ся для елеґантского виробу *церковних, домашних, сальонових, склепових і хатних уряджень.*

Принимає ся поправки і виконує ся їх як найлїпше. 4—5 33

Заразом пошукує ся хлопця до науки.

Можна купити

дім з двома фронтами, в Чернівцях паньска ул. ч. 35 і ул. вірменьска ч. 2., з 11 комнатами, 2 кухнями і ґрунтом до забудованя. На домі заінтабульована бук. щаднича каса на суму 6.000 зр. Дім продає ся з вільної руки під дуже користними услівями. Близші пояснення подає п. официял Ґоян у краєвім виділї. (2—4)

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожностию лише фляшки зі значим знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипльомом ц. к. міністерства торговлї.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“
(ПРЯХА)
в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публицї свого виробу чисто льняні звістні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і **білє столове** о взорі кістковім і адамашковім;

також доставляє материялів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеґраф і стация зелїзнича в місци).

Прібки і цїнники на жадане оплатно і відворотною почтою. (12—52)

ВАЖНЕ

для кождого, головно для всїх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, біблїотек, студентів і приватних людий є повідомлене, що істнуюче тут уже від богатьох лїт, на краєвій виставі в Чернівцях *1886* р. визначене почестним признанем

ЗАВЕДЕНЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ
Кароля Кобжиньского і Еміля Канюка

тепер через набутє найновійших машин, письм і иньших знарядів значно побільшило ся і тому свій льокаль перенесло на *улицю ратушеву ч. 12,* другий вхід також від *улицї лелїєвої ч. 11.*

Заразом приступив довголїтний фаховець, пан Еміль Канюк яко спільник сего переплетничого заведеня і тепер оно зможе під новою фірмою

—о **Кароль Кобжиньский і Еміль Канюк** о—

з виправленим персоналом всї фахові роботи, як: оправлене книжок, роботи ґалянтерийні, друк на стяжки до вінцїв, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, біблїотек і приватних людий по найнизших цїнах як найлїпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовленя

з поважанем
Кобжиньский і Канюк.

8—10

Чи Ваші дїти мають уже **славну**

Скринку з камінчиками до будови? —

Мають! Добре, то кажіть собі чимскорше прислати **найновійший цїнник**, щоби собі вибрати відповідну скринку для доповненя.

Не мають! Ну, то вже крайна пора написати по цїнник кореспондентку під адресою: F. Ad. Richter et Cie in Wien, I Operng. 16, бо в тім богато ілюстрованім цїннику найдете і опис скринки з камінцями і опис, як найлїпше доповняти ту скринку, а також численні подяки дуже урадуваних родичів, що з власного досьвіду пізнали і цїнять дуже високо виховуючу вартість сеї скринки з камінцями.

Єї можна дістати по цїнї 40, 75, 90 кр. аж до 6 зр. і більше

у всїх лїпших склепах з забавками.

Купуючи треба брати лише скринки зі знаком якор, бо всї скринки **без того знаку фальшовані.**

F. Ad. Richter et Cie.
Erste österreichisch-ungarische kaiserl. und königl. privil. Steinbaukasten Fabrik
Kontor u. Niederl.: I. Operng. 16. Wien XIII/1 (Hietzing).
Rudolfstadt (Thür.), *Olten, Rotterdam, London, New-York,* 215 Pearl-Street.

Новина! Забави до міряня терпеливости і товариські іграшки „якор“;
О тім близше в цїннику.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Друкарня „Рускої Ради“.

Перша на Буковинї

руска друкарня
в Чернівцях,
в Народнім Домі
при улици Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій. Добір букв великий.

Роботи виконує ся скоро, солїдно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарнї!

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“
в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,
має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.